

Katarina Habe

Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo

OSEBNOSTNE VRLINE IN OBČUTEK POSLANSTVA GLASBENIH PEDAGOGOVI – TEMELJ USPEŠNE POKLICNE KARIERE GLASBENEGA PEDAGOGA

Izvirni znanstveni članek / Original Research Paper

Izveček

Namen prispevka je osvetliti jedrne kvalitete glasbenega pedagoga - osebnostne vrline in občutek poslanstva svojega poklica. Vsebinsko smo izhajali iz klasifikacijskega sistema Petersona in Seligmanna (2004), ki podaja šest ključnih osebnostnih vrlin: človečnost, modrost, pravičnost, pogum, zmernost in transcendentnost. Pri raziskovanju smo uporabili kvalitativno metodo raziskovanja, izvedli smo polstrukturirane intervjuje. V raziskavi je sodelovalo trinajst udeležencev, 9 žensk in 4 moški, stari od 23 do 80 let, ki poučujejo ali so poučevali glasbo na različnih vzgojno-izobraževalnih stopnjah (od predšolske do univerzitetne stopnje). Kriterij za izbor intervjuvancev je bil, da vsi izbrani doživljajo glasbenopedagoški poklic kot svoje poslanstvo. Tematska analiza z oblikovanjem skupnih tem je pokazala, da sta najbolj izpostavljeni vrline v poklicu glasbenega pedagoga človečnost in modrost. Večina intervjuvancev je izpostavila pomembnost prepletanja vseh osebnostnih vrlin za doseganje kakovosti v glasbenem vzgojno-izobraževalnem procesu. Občutek poslanstva svojega poklica so glasbeni pedagogi videli predvsem v vplivanju na razvoj celostne osebnosti posameznika, v izgradnji temeljev ljubezni do glasbe in hkrati širokega znanja in razgledanosti na glasbenem področju ter v poučevanju prepoznavanja globljih doživljajskih razsežnosti glasbe. V poklicu glasbenega pedagoga so prav vsi intervjuvanci prepoznavali veliko odgovornost in pomembno poslanstvo.

Ključne besede: osebnostne vrline, poklicno poslanstvo, glasbeni pedagog, poučevanje glasbe

Abstract

Character Virtues and Experiencing Profession as a Calling in Music Educators – A Core of Successful Music Teaching

The purpose of this paper is to highlight the core characteristics of musical pedagogue-character virtues and experiencing the profession as a calling. Theoretically we derived from the classification system proposed by Peterson and Seligman (2004), which provides six key character virtues (humanity, wisdom, justice, courage, temperance and transcendence). In the research, we have used qualitative research method. In the study there were thirteen participants, including 9 women and 4 men, 23 to 80 years old, who teach or have taught music at various stages of education and education verticals (from the pre-school level to university level). The criterion for interviews was to perceive their profession as a calling. According to the principles of phenomenological methodology, we analyzed the semi-structured interviews. The results show that the most important character strengths for music pedagogues are humanity and wisdom. The majority of interviewees highlighted the importance of the intermingling of all personal virtues in order to achieve quality in education. The respondents reported that the most important criteria in experiencing their profession as a calling is primarily in influencing the development of an integrated personality of the individual, in the construction of the foundations of pupils' love for music and in providing a wide range of knowledge. All the respondents emphasized the huge importance of music profession in building healthy and satisfied individuals through music education.

Keywords: character virtues, professional calling, music pedagogues, teaching music

Teoretični uvod

So ljudje, ki s svojim poklicnim poslanstvom svojega poklica pomembno vplivajo na bodoče generacije na svojem poklicnem področju in se ne zgoj s svojimi poklicnimi kompetencami, temveč predvsem tudi s svojimi osebnostnimi vrtilinami zapišejo v um, srce in dušo svojih poklicnih naslednikov. Bredo Oblak v tem kontekstu osebno prepoznavam kot prototip odličnosti glasbenega pedagoga, saj s svojim delom pušča neizbrisen pečat na področju glasbene pedagogike in tudi v osebnih življenjskih zgodbah številnih posameznikov. Na tem izhodišču sem oblikovala temo svoje raziskave, pri čemer sem se osredotočila na kvalitativno raziskovanje osebnostnih vrtilin in občutka poslanstva pri glasbenih pedagogih.

Hamachek (1999) je izpostavil, da zavestno učimo, kar znamo, podzavestno pa tisto, kar smo. Iz tega stavka razberemo, da so pri poučevanju ključne naše jedrne osebnostne značilnosti. To pomeni, da pomembno vlogo pri poučevanju nosijo naša stališča, naše vrednote, naše jedrne osebnostne značilnosti. Korthagen (2009) je izpostavil jedrne kvalitete (osebne vrtiline in doživljanje občutka poslanstva) kot ključni gradnik profesionalnosti učitelja. Poudaril je, da poklic učitelja ne predstavlja le vsote poklicnih kompetenc, temveč da učitelja opredeljujejo predvsem njegove jedrne osebnostne značilnosti, ki se nanašajo na njegova globlja osebna prepričanja, na njegovo močno čustveno angažiranost in notranjo motivacijo za opravljanje svojega poklica, zajemajo pa tudi etično zavezanost in ne nazadnje temeljijo na prepoznavanju poslanstva v svojem poklicu. Jedrne kvalitete se od kompetenc razlikujejo po tem, da so del nas, da so nedeljive, da so prenosljive in da so v skladu s Frommovim konceptom "biti" (Korthagen, 2009).

V slovenskem prostoru je Gogala že leta 1931 napisal, da je vir vzgoje učiteljeva osebnost, ki jo sestavljajo naslednje lastnosti: odgovornost, ljubezen do dela z ljudmi, duševna enotnost (uravnovešenost, zrelost, stabilnost), enkratnost in samosvojost, pedagoški in osebni optimizem, predanost svojemu delu, nenehno razvijanje in izpopolnjevanje, ponos. V vseh navedenih lastnostih lahko prepoznamo vrtiline, o katerih bo govora tudi v našem članku.

Gradiškova (2014) je v svoji raziskavi ugotovila, da je prav učiteljev občutek poslanstva kot jedrna kvaliteta pomemben napovednik pozitivnih učnih izidov, tako kognitivnih kot tudi nekognitivnih. Linley, Nielsen, Gillett in Biswas-Diener (2010) pa ugotavljajo, da so lahko osebne vrtiline pomembno področje za podporo pri doseganju večjega blagostanja, kar se v učnem okolju odraža tudi v boljši kakovosti učnih izidov. Harzerjeva in Ruch (2012) sta ugotovila, da posamezniki, ki v delovnem okolju lahko izkazujejo od štiri do sedem svojih osebnih vrtilin, pri delu doživljajo več pozitivnih izkušenj in svoje delo bolj verjetno zaznavajo kot poslanstvo.

Osebnostne vrline

Osebnostne vrline so eden izmed ključnih konceptov, na nek način paradni konj, na področju pozitivne psihologije, ki se osredotoča na preučevanje temeljnih procesov, ki spodbujajo osebnostno rast in uresničevanje osebnostnih potencialov posameznika. Osebnostne vrline lahko opredelimo kot pozitivne lastnosti z visoko moralno vrednostjo, ki se v posamezniku pojavijo kot že obstoječe kvalitete, ki vzniknejo naravno, vzbujajo občutek avtentičnosti, so za nas intrinzično motivirajoče in poživljajoče ter s temi lastnostmi povečujejo možnost za pozitivne izide na različnih področjih posameznikovega življenja (Linley, 2008; Peterson in Seligman, 2004). Številne študije so pokazale, da so osebnostne vrline pozitivno povezane med drugim s subjektivnim in psihološkim blagostanjem (npr. Buschor, Proyer in Ruch, 2013; Gradišek, 2014; Park, Peterson in Seligman, 2004; Ruch idr., 2010), s pozitivnimi izkušnjami na delovnem področju (Gradišek, 2014; Harzer in Ruch, 2013) ter z akademskimi dosežki (Gradišek, 2014; Weber in Ruch, 2012). Peterson in Seligman (2004) sta oblikovala klasifikacijo 24 vrlin, ki se uvrščajo pod šest temeljnih vrlin: modrost in znanje, človečnost, pogum, pravičnost, zmernost in transcendentnost.

Pod temeljno vrlino modrost in znanje umeščamo ustvarjalnost, radovednost, miselno odprtost, veselje do učenja, inovativnost in dojetje znanja s širše celostne perspektive. Človečnost zajema ljubezen, prijaznost in socialno inteligentnost. Pogum vsebuje hrabrost, vztrajnost, integriteto, vitalnost in zanos. Pravičnost zajema državljsko pripadnost, smisel za vodenje in timsko delo ter delovanje na nivoju avtonomne moralnosti, enakopravnost oz. demokratičnost. Zmernost vključuje odpuščanje, skromnost, preudarnost in samokontrolo, transcendentnost pa predstavljajo cenjenje lepote, hvaležnost, upanje, igrivost ter vera in smisel.

Gradiškova (2014) je v svoji raziskavi, izvedeni na slovenskih osnovnošolskih in srednješolskih učiteljih, ugotovila, da so pri učiteljih najbolj izražene vrline poštenost, pristnost, radovednost, prijaznost, vztrajnost in ljubezen. Z učinkovitim vodenjem razreda se najbolj povezuje vrline človečnost in transcendentnost. Kot najbolj izpostavljeni vrline pri učiteljih sta se pokazali upanje in vnema, saj prispevata k številnim pozitivnim izidom.

Doživljanje občutka poslanstva na poklicnem področju

Ideja o poslanstvu ima dolgo zgodovino (Hardy, 1990), vendar je bilo včasih raziskovanje tega področja predvsem v domeni zgodovine, filozofije in teologije. Na področju družboslovnih ved (predvsem na področju psihologije, sociologije in menedžmenta) se je empirično začela preučevati precej kasneje (npr. Bunderson in Thompson, 2009; Davidson in Caddell, 1994; Duffy, Autin, Allan in Douglass, 2015; Duffy in Sedlacek, 2007; Elangovan, Pinder in McLean, 2010; Gradišek, 2014; Serow, 1994; Steger, Pickering, Shin in Dik, 2010; Wrzesniewski, McCauley, Rozin in Schwartz, 1997). Občutek poslanstva lahko opredelimo kot delo, ki ima za posameznika velik smisel, je v svoji osnovi prosocialne narave in pogosto vznikne kot rezultat notranjih ali zunanjih

klicev (Dik in Duffy, 2009; Duffy in Dik, 2013). Duffy in Dik (2013) sta izvedla obsežno metaanalitično študijo in ugotovila, da je občutek poklicnega poslanstva konsistentno povezan s pozitivnim delom, blagostanjem in organizacijskimi izidi, kot npr. z delovnim smislom, karierno predanostjo, karierno zrelostjo, pripadnostjo organizaciji, življenjskim smislom, delovnim zadovoljstvom in zadovoljstvom z življenjem. Duffy idr. (2012) so izvedli kvalitativno študijo o doživljanju poklicnega poslanstva pri psiholoških svetovalcih. Ugotovili so, da je ključni element njihovega poklicnega poslanstva služenje drugim. Zanimiva je tudi longitudinalna raziskava, izvedena na glasbenikih na začetku poklicne kariere (Dobrow in Tosti-Kharas, 2012), ki je pokazala, da glasbeniki, ki doživljajo svoj poklic kot poslanstvo, pogosto ignorirajo nasvete svojih mentorjev glede svoje kariere. V skladu s tem sta Cardador in Caza (2012) oblikovala teoretični model zdravega/nezdravega poslanstva.

Gradiškova (2014) je na populaciji 408 osnovnošolskih in srednješolskih slovenskih učiteljev ugotovila, da je občutek poslanstva pri učiteljih pozitivno povezan z vsemi šestimi temeljnimi osebnostnimi vrtilinami. Izkazalo se je tudi, da so učenci bolj zadovoljni z učitelji, ki svoj poklic doživljajo kot poslanstvo.

Namen raziskave

V naši raziskavi smo želeli dobiti poglobljen uvid v prepoznavanje ključnih vrtilin za opravljanje glasbenopedagoškega poklica, hkrati pa smo želeli osvetliti tudi doživljanje poklica glasbenega pedagoga kot poslanstva. V skladu s tem smo si zastavili naslednja raziskovalna vprašanja:

R1 Katere so ključne osebnostne vrtiline, ki so pomembne za opravljanje poklica glasbenega pedagoga ?

R2 Ali se pojavljajo razlike v osebnostnih vrtilinah glasbenih pedagogov glede na stopnjo in smer poučevanja?

R3 Kakšen je odnos med osebnostnimi vrtilinami in poklicnimi kompetencami glasbenih pedagogov?

R4 Kako so pri glasbenih pedagogih razvrščene poglavitne kategorije osebnostnih vrtilin?

R5 Kaj je poslanstvo glasbenih pedagogov?

R6 Ali se občutek poslanstva spreminja skozi čas (včasih - danes)?

R6 Ali je občutek poslanstva naravna danost ali se ga da spreminjati (kako)?

R7 Kateri so izzivi sodobnih glasbenih pedagogov?

Metoda

Odločili smo se za kvalitativno metodo raziskovanja, saj smo želeli dobiti poglobljen uvid v osebne vrtiline in doživljanje poklicnega poslanstva pri glasbenih pedagogih na različnih vzgojno-izobraževalnih stopnjah, ki dojemajo svoj poklic kot poslanstvo. Poleg tega smo kvalitativno metodo uporabili tudi zato, ker je to področje pri glasbenikih slabše raziskano in teoretično slabše podprto (Pistrang in Baker, 2012). Uporabili smo fenomenološko metodo, ki je primerna za podrobno raziskovanje tega, kako udeleženci osmišljajo svoj osebni in družbeni svet (Smith in Osborn, 2007).

Raziskovalni vzorec

V raziskavo je bilo vključenih 13 glasbenih pedagogov z različnih vzgojno-izobraževalnih stopenj, ki doživljajo svoj poklic kot poslanstvo. Podrobni podatki o vzorcu so podani v tabeli 1.

Tabela 1: Socio-demografski podatki udeležencev

Oznaka	Datum intervjuvanja	Spol	Starost	Delovno mesto*	Delovna doba/status
U1	16. 10. 2017	M	70 let	konservatorij	upokojen
U2	18. 10. 2017	Ž	60 let	fakulteta	35 let
U3	23. 10. 2017	M	44 let	nižja glasbena šola	25 let
U4	24. 10. 2017	Ž	43 let	predšolska glasbena vzgoja in nižja glasbena šola	26 let
U5	25. 10. 2017	Ž	44 let	predšolska glasbena vzgoja in nižja glasbena šola	24 let
U6	26. 10. 2017	M	26 let	nižja glasbena šola	6 let
U7	26. 10. 2017	Ž	23 let	nižja glasbena šola	4 leta
U8	03. 11. 2017	Ž	53 let	srednja šola, nižja glasbena šola	30 let
U9	06. 11. 2017	Ž	43 let	nižja glasbena šola	19 let
U10	09. 11. 2017	Ž	80 let	akademija za glasbo	upokojena
U11	09. 11. 2017	M	56 let	akademija za glasbo	26 let
U12	10. 11. 2017	Ž	58 let	fakulteta	38 let
U13	11. 11. 2017	Ž	45 let	nižja glasbena šola, akademija za glasbo	11 let

* Pri delovnem mestu je zapisano tisto delovno mesto, na katerem intervjuvanec deluje večino svojega delovnega časa. Če je hkrati zaposlen v dveh institucijah, sta zapisani obe.

Raziskovalni instrument

Odločili smo se za uporabo polstrukturiranega intervjuja, ki udeležencem dovoljuje, da skozi odprta vprašanja razložijo in z nami delijo svoje osebne izkušnje (May, 1997). Na podlagi pregleda preteklih raziskav podobne tematike smo razvili 6 glavnih vprašanj odprtega tipa, ki smo jim med intervjujem po potrebi dodajali različna podvprašanja, in eno vprašanje polzaprtga tipa, v katerem so morali udeleženci rangirati 6 osebnih vrtilin, zraven pa obrazložiti, kaj si pod določeno vrtilino predstavljajo v kontekstu glasbenopedagoškega poklica. Ustreznost vprašanj smo preverili s pilotskim intervjujem.

Postopek

Intervjuji so potekali od 16. 10. 2017 do 11. 11. 2017. Intervjuji z udeleženci so bili izvedeni bodisi na njihovem domu bodisi preko skypa. Intervjuji so trajali povprečno 40 minut; najkrajši intervju je bil zaključen v dvajsetih minutah, najdaljši pa v uri in pol. Zaradi zagotavljanja anonimnosti udeležencev smo podatke šifrirali tako, da smo odstranili imena in jih nadomestili s kraticami: U1, U2, U3, itd., pri čemer črka U predstavlja posameznega udeleženca, število pa označuje zaporedno število izvedenega intervjuja. Analiza odgovorov intervjuvancev je potekala po štirih korakih:

1. V prvem koraku smo odgovore vseh intervjuvancev natančno pregledali in si sproti ob rob besedila zapisovali vse ideje, možne teme in kode, ki so se porodile.
2. V drugem koraku smo najprej še posebej natančno in poglobljeno analizirali prva dva udeleženca (U1 in U2) (Biggerstaffu in Thompsonu, 2007).
3. Tretji korak je predstavljala analiza tem po navodilu Smitha, Jarmana in Osborna (1999).
4. V zadnjem koraku smo se osredotočili na skupne teme, ki so vsebinsko zajele odgovore vseh intervjuvancev. Glavne teme, ki smo jih oblikovali na podlagi analize odgovorov prvih dveh udeležencev, so nam služile kot vodilne, kasneje pa smo po potrebi dodajali še dodatne glavne teme, izhajajoč iz ostalih intervjujev.

Rezultati

Odgovori udeležencev so se združevali v 7 skupnih tem:

1. Prepletenost vseh osebnostnih vrtilin kot pogoj za kakovostno opravljanje glasbenopedagoškega dela s temeljem na vrtilinah človečnosti in modrosti
2. Osebnostne vrtiline so temelj poklicnih kompetenc
3. Velika odgovornost in zahtevnost opravljanja glasbenopedagoškega poklica v sodobnem času
4. Poklicno poslanstvo kot nadarjenost, ki se z ustreznimi spodbudami iz okolja razvije v talent
5. Pomen izgradnje kakovostnega odnosa med učenci in glasbenim pedagogom na vseh vzgojno-izobraževalnih stopnjah
6. Osebni zgled glasbenega pedagoga
7. Pomen vseživljenjskega učenja

V nadaljevanju prikazujemo zapis rezultatov. Reference za citate udeležencev so zapisane v naslednji obliki: U1: 8-9, pri čemer U pomeni **udeleženec**, 1 **zaporedna številka intervjuvanca oziroma intervjuja**, številke za dvopičjem pa **zaporedne številke vrstic** iz transkripta dotičnega udeleženca. Če je prvi stavek v citatu zapisan z veliko začetnico, pomeni, da gre za začetek stavka v transkriptu, če pa so najprej tri pike, sledi pa jim del stavka, pa pomeni, da smo začeli citat v sredini stavka. Kadar pa so tri pike postavljene med posameznimi stavki, pa to označuje, da so vmes še drugi stavki, ki smo jih izpustili zato, da citati ne bi bili predolgi, in smo zato zabeležili le najpomembnejše vsebine. Prav

tako pa tri pike na koncu stavkov pomenijo, da se stavek tam ne konča, ampak se še nadaljuje.

1. Prepletenost vseh osebnostnih vrtil kot pogoj za kakovostno opravljanje glasbenopedagoškega dela s temeljem na vrtilah človečnosti in modrosti

Odgovori udeležencev so bili zelo enotni, kar se tiče pomembnosti navedenih osebnostnih vrtil za kakovostno opravljanje glasbenopedagoškega dela.

Pomembnost prepletenosti vseh osebnostnih vrtil najbolj zaobjemajo naslednji odgovori. U6: 1 »*Dober glasbeni pedagog mora imeti zares širok nabor osebnostnih vrtil ...*« U 10: 136 »... *na vsak način mora biti prav vse prisotno ...*« U12: 29 pa pravi: »... *pomembno je prav vse in težko je rangirati, kaj naj bi bilo bolj in kaj manj ...*« Z izjemo udeleženca U1 so vsi udeleženci na prvo mesto postavili vrtilo človečnost.

Tako U4: 1 navaja: »*Da imaš otroke rad, je glavno.*« U12: 2 pa pravi: »... *da se znaš uživati v človeka ... vsebine je potrebno podajati doživeto, pri čemer je čustveni moment zelo povezan z osebnostjo človeka ...*« U14: 5 odgovarja: »... *v tem delu gotovo izstopa učiteljeva sposobnost empatije ...*« U10: 1 razmišlja: »... *Kar po domače bom rekla: otroke moraš imeti rad, jih spoštovat. Enostaven odgovor, ki resnično velja. Če so zavzeti, se moraš veseliti, če so primanjkljaji, jim moraš pomagat. To je ta empatija.*« U8: 44–45 pravi: »*Človečnost pomeni, da globoko v sebi čutiš, da z glasbenim poklicem delaš nekaj dobrega in z vsem svojim bitjem to prenašaš na otroke.*«

Intervjuvanci so pod človečnostjo največkrat pojmovali empatijo, prilagodljivost in pozitiven odnos do soljudi.

Na drugo mesto so umeščali vrtilo modrost in znanje, ki so ju pojmovali kot široko splošno in glasbeno razgledanost, izkušnje ter optimalno prilagajanje okolici. Tako U1: 6 pravi: »... *pomembno je široko glasbeno znanje, ki ga je potrebno nesebično razdajat ...*« U7: 2 razmišlja: »... *potrebna je širina znanja in želja po predajanju tega ... pa tudi želja po večnem učenju samega sebe ...*« U10: 110–111 navaja: »... *Modrost je močno povezana s človečnostjo. Je višja stopnja človekovega znanja. Je tudi to, da znamo pridobljeno znanje v različnih situacijah uporabiti v pozitivni smeri ...*«

Sledile so vrtila pravičnost, nato pogum in zmernost, na koncu pa transcendentnost. Pod pravičnostjo so intervjuvanci največkrat navajali, da zahteva delo na sebi, doslednost ter sprejemanje in sledenje individuumu v posamezniku. U10: 124–126 tako pravi: »*Pri vsakodnevem odnosu si moraš prizadevat k temu. Pravičen odnos moraš imeti do vseh otrok, ki jih poučuješ. Otrok je izredno občutljiv na pravičnost ...*« U6: 68–69 razmišlja: »*To pomeni, da se učitelj poslužuje postkonvencionalnega nivoja razmišljanja in sodbe. Torej ne gleda samo na stroga pravila, ampak upošteva tudi ostale stvari, kot so različne situacije in okoliščine.*« U2: 21 pravi: »... *da sprejmeš posebnosti posameznika ...*« U3: 33 navaja: »... *predvsem to, da najdeš napredek glede na posameznikovo zrelost ... pa tudi doslednost.*« Zanimivo razmišlja U9: 30–32: »*Sistem zavira pravičnost. Četudi si*

prizadevaš biti pravičen do vseh, si želiš biti, je v praksi težko. Morda pa je to to, da skrbimo, da so stvari v našem okolju v ravnotežju.»

Pogum je za večino povezan s samozavestjo. Predstavlja jim inovativnost in vnašanje novosti, razmišljanje izven okvira, zagovarjanje kakovosti znanja, vztrajnost in drznost. U3: 32 pravi: *»... meni pogum predstavlja inovativnost, vztrajanje, včasih moraš tudi nasprotovat čemu.«* U12: 24 navaja: *»... da to, kar misliš in v kar si prepričan, tudi zagovarjaš, izraziš.«* U2: 22 pa razmišlja: *»Pogum je, da se spoprijemaš z izzivi, vnašaš novosti v okviru sistema in razmišljanje "out of the box"...«* U1: 34 pogum prepoznava v smislu: *»... da v procesu narediš korak naprej z novim pristopom in zaupanjem vase in v dijaka.«* U10: 119–122 pravi: *»... Da se znaš tudi upreti nepotrebnemu pisarjenju. Učitelji bi morali sodelovati v sistemu, da bi jim ostal čas za njihovo resnično poslanstvo. Tukaj mora biti avtonomna odgovornost povezana s pogumom, ne pa da zaradi heteronomne moralne usmerjenosti bistvene stvari odpovedo.«*

Zmernost v svojem poklicu doživljajo v odnosu do učne snovi, v odnosu do otrok (tako intelektualno kot čustveno) in v odnosu do sebe. U8: 48 pravi: *»Zmernost je zame to, da nisi preveč zahteven do otrok, da ne pričakuješ več, kot so otroci zmožni dati.«* U10: 127–129 pa razmišlja: *»Če vsak samo forsira svoje do pretirane oblike, lahko učenca kot celoto zelo prizadane. V današnji informacijski množici bo morala nastati tudi zmernost, saj bo sicer preveč vsega podvrženo pozabi in neučinkovitosti. Če pretiravamo, lahko izgubimo vrednost.«* U1: 36–37 navaja: *»Pedagog nikoli ne sme podleči svoji umetniški ambiciji, ampak mora izbirati tako pot, ki dopušča razvoj, hkrati pa ne preobremenjuje dijaka.«*

Pri opredeljevanju lastnega doživljanja transcendentnosti v glasbenopedagoškem poklicu je imelo veliko intervjuvancev probleme; navajali so, da je to zelo težko opredeliti, da se navezuje na preseganje, na neubesedljivo, a v glasbi bistveno. Kar nekaj intervjuvancev, ki so transcendentnost umestili na zadnje mesto med pomembnostjo osebnostnih vrlin za glasbenopedagoški poklic, je na koncu razmišljalo, da bi v bistvu lahko postavili transcendentnost tudi kot najbolj pomembno osebnostno vrlino v glasbenopedagoškem poklicu. U8: 50–51 pravi: *»Spomnim se prof. Kureta, ki je rekel, da je glasba povezana z onostranstvo. Transcendentnost torej pomeni naučiti otroka, da bodo začutili tisto lepo v glasbi, ki prihaja od tam.«* U11: 21 razmišlja: *»... da znaš pogledati čez, preko svojega obstoja, zato bi lahko tudi začela s transcendentnostjo.«* U13: 56 pa meni: *»...gre za nek občutek nadzemske izkušnje, ki pa je redek v šolskem okolju.«* U5: 32–33 pravi: *»Ker je glasbena umetnost sama po sebi nekaj nadnaravnega, pogostokrat nedojemljivega in nerazložljivega, je dobro, da učitelj tudi to vrlino razvija.«*

2. Osebnostne vrline so temelj poklicnih kompetenc

Drugo večjo tematsko skupino predstavljajo odgovori glede odnosa med osebnostnimi vrlinami in kompetencami. Večina intervjuvancev razmišlja, da eno brez drugega ne gre, da gre za sozvočje, prepletanje ter da je idealno, če se kompetence in vrline zlijejo. Njihovi odgovori kažejo, da za njih osebnostne vrline predstavljajo temelj, na katerem s

kompetencami gradimo glasbenopedagoški proces. Po drugi strani nas izobraževanje opremi s kompetencami, osebnostne vrline pa nam pomagajo, da jih uresničimo. Z osebnostnimi vrlinami kompetenca zaživi in dobi smisel.

U9: 7–9 pravi: »*Poklicne kompetence niso dovolj. Osebnostne vrline nam omogočijo, da umestimo kompetence v prostor, čas. Izobraževanje ti da kompetence, osebnostne vrline pa ti pomagajo, da jih uresničiš. Najlepše je, ko se vse to zlije.*«

U7: 8–10 razmišlja: »*Vsekakor je za razvoj poklicnih kompetenc glasbenih pedagogov nujno potrebna osebnostna rast in s tem krepitev osebnostnih vrlin. Glasbeni pedagogi delamo z ljudmi in se premalokrat zavedamo pedagoškega dela našega naziva, ki pa seveda od nas zahteva osebnostne vrline ...*«

U13: 23–25 pravi: »... *Obe področji sta z mojega vidika tesno povezani. Motiviran učitelj, ki ima rad glasbo in svoj poklic, ki je vztrajen, dosleden, samokritičen, bo uspešno združeval obe komponenti in obe se bosta z roko v roki prepletali in med njima ne bo vrzeli ...*«

3. Velika odgovornost in zahtevnost opravljanja glasbenopedagoškega poklica v sodobnem času

Intervjuvanci v svojih odgovorih na več mestih vpletajo misel, kako odgovorno je biti glasbeni pedagog v sodobnem času in da je tozadevno njihov poklic precej zahteven. Svojo odgovornost vidijo v smislu vplivanja in grajenja doživljajskega sveta otrok s pomočjo glasbe, ki bo posameznika spremljal celotno življenje ter mu lahko nudil prostor lepote in harmonije v pogostokrat neharmoničnem svetu, ter v smislu delovanja na celostni razvoj posameznika s pomočjo glasbe. Zahtevnost svojega poklicnega poslanstva doživljajo ob medijski poplavi kakovostno raznolikih glasbenih dražljajev, ko je otroke treba zelo načrtno, a neprisiljeno popeljati v svet kakovostne glasbe. Zaradi poplave vseh dražljajev iz okolja se zdi glasbenim pedagogom zelo zahtevno, kako motivirati otroke, ki so na nek način z vsem nasičeni.

U3: 14–16 pravi: »*Načeloma bi morali biti mi tisti, ki predstavljajo otrokom otok lepote. Otroci so tako obremenjeni s šolo in obveznostmi, da si ti eden redkih, ki jim govoriš o teh stvareh, da jih pripraviš k temu, da čustvujejo, da se obrnejo k sočloveku.*« U6: 17–20 meni: »*Poslanstvo glasbenih pedagogov vidim v tem, da učencem predstavimo glasbeni svet v vsej njegovi prostranosti in veličini ter jim damo možnosti izbire lastnega okusa in izražanja. ... Pod poslanstvo bi štel tudi to, da učencem pokažemo, da se lahko tudi med trdim delom zabavajo in se imajo fajn ...*«

U10: 69–72 pa razmišlja: »*Poslanstvo je zelo veliko, samo moram reči, da so sedaj kar težki časi. Če hočejo doseči cilje, ki so zapisani v načrtih in v njih samih, je sedaj zelo težko. Potrošniška naravnost sodobnega časa to tako poenostavlja. Poslanstvo včasih razvodeni, če se primerjaš. Glasba ni zgolj nek okras, dodatek, temveč ima svoje bistvo.*« Kasneje (138–145) dodaja: »*Mislím, da je zelo zahteven čas tudi v pojmovanju zgoraj navedenih osebnostnih vrlin. Človek v današnjem času se mora s tovrstnimi vprašanji veliko ukvarjati. Ta svet, ki nam polzi iz rok, mene je tega strah. Samo usoda našega*

planeta, vsega, je tu v ospredju. To je celota, ki je v pedagoškem svetu izjemno pomembna. Zavest, koliko se s pozitivnimi spremembami da narediti, ozaveščanje tega pri učencih. Samo če narediš majhen korak v tej smeri, je že to dovolj. Starš, vzgojitelj, učitelj mora te stvari vedno pretehtavat, včasih se tudi zmotiš, včasih prav narediš. Pedagog ima zahtevno življenje, zato ga občudujem, če je pravi pedagog.»

U9: 10–12 pa pravi: *»Naše poslanstvo je, da z glasbo spreminjamo svet. V tej dobi smo glasbeni pedagogi protiutež zvočnemu neredu, ki je okrog nas. Otrokom lahko ponudimo sozvočje, harmonijo in toplino, ki je v zunanjem svetu močno primanjkuje.»*

4. Poklicno poslanstvo – nadarjenost, ki se z ustreznimi spodbudami razvije v talent

Iz odgovorov intervjuvancev lahko razberemo, da je doživljanje občutka poslanstva v glasbenopedagoškem poklicu naravna danost, neke vrste nadarjenost, ki pa jo je treba razviti v talent. Spodbude pridejo predvsem preko povratnih informacij na podlagi praktičnih izkušenj pa tudi z vseživljenjskim učenjem in osebnostno rastjo. Pomembno vlogo odigra učiteljev zgled. Včasih se lahko občutek glasbenopedagoškega poslanstva prebudi s pozitivnimi izkušnjami v praksi, po drugi strani pa brez ustreznih spodbud lahko občutek poslanstva celo usahne.

U4: 13–15 pravi: *»Moraš imeti že nek pedagoški čut, saj gre za čutenje. Tako kot pri športniku moraš imeti prave mišice. Če nisi gibljiv, ne boš gimnastičar. Če ne čutiš, ne moreš tega delat.»*

U8: 30-39 meni: *»Sigurno moraš imeti neke osebne lastnosti, da lahko ta poklic opravljaš, ampak moji vzorniki na SGBŠ in AG so močno vplivali na moj občutek poslanstva. Npr. še vedno se spomnim prof. Oblakove, ki nam je na področju glasbene metodike dajala znanja, ki so mi vedno v razredu prišla prav. Svoje znanje in izkušnje je predajala z žarom. Kar sem se pri njej naučila, sem s pridom uporabljala. Kot študentom nam je povedala misel: Iz razreda nikoli ne smeš priti utrujen. Ona nam je to govorila in to dejansko tudi sama doživljam. Njej sem še posebej hvaležna za izkušnje in napotke. Torej ti da izobraževanje neka izhodišča, ki ti pomagajo razvijati tvoje poslanstvo, predvsem vzorniki. Tudi nenehno izobraževanje pripomore k temu, da si vedno boljši.»*

U2: 13–15 razmišlja: *»... Včasih poslanstvo začutimo zelo zgodaj, včasih pa je potrebno, da se srečamo z določenimi okoliščinami. Iz izkušenj lahko povem, da se veliko študentov pred praktičnim usposabljanjem ni videlo v razredu, po praktičnih izkušnjah pa so dobili željo po poučevanju.»*

5. Osebni zgled glasbenega pedagoga

Veliko odgovorov se je združevalo v vsebinski sklop, ki se je navezoval na ključen pomen osebnega zgleda učitelja v glasbenopedagoškem poklicu. Intervjuvanci so poudarjali, da lahko glasbena znanja in veščine uspešno prenašamo le tako, da s svojo osebnostjo izžarevamo ljubezen do glasbe. Na ta način preko glasbe prenašamo tudi svoj vrednostni

sistem in vpneemo vseh šest pglavlatnih osebnostnih vrlin v ta sistem. Pri tem je bil v ospredje postavljen predvsem čustveno-motivacijski vidik glasbenopedagoške osebnosti.

U13: 29–31 pravi: »*Motiviran učitelj, ki bo žarel ljubezen do glasbe in navzven izkazoval interes do različnih glasbenih dogodkov tudi izven šolskih zidov, bo zgled učencem. Tako se samodejno ustvarja prenos in pretok motivacije za glasbo med učiteljem in učenci.*«

6. Pomen medosebnega odnosa učenec - glasbeni pedagog

Intervjuvanci so v številnih odgovorih glede osebnostnih vrlin in poslanstva glasbenih pedagogov v ospredje postavljali kakovosten odnos med učenci in učitelji. Poudarjali so odprtost, toplino, spoštovanje, pravičnost in pri tem opozorili na pomembnost prilagajanja vsakemu posamezniku in grajenju na njegovih osebnostnih potencialih.

Tako U8: 5–10 navaja: »... v nižjih razredih se pogosto počutiš še kot v vlogi starša, saj mlajši otroci pridejo okrog, se ti zaupajo, te objamejo in rabijo stik. Ko pa so starejši, rabijo nasvete ... Z malimi otroki se oblikujejo odnosi, ki se poglobijo v obdobju mladostništva. ...«

U3: 15–16 pa pravi: »... Ti si eden redkih, ki jim govoriš o lepih stvareh, jih pripraviš k temu, da čustvujejo, da se obrnejo k sočloveku ...« U7: 11–13 razmišlja: »... Velikokrat se osredotočamo na glasbena znanja ... vendar brez toplega človeškega odnosa ti nobeno znanje ne podari zaupanja in veselja otrok.«

7. Pomen vseživljenjskega učenja

V številnih odgovorih se je prepoznal vsebinski vidik, ki govori o pomenu vseživljenjskega učenja za kakovostno glasbenopedagoško delo. Intervjuvanci so izpostavili, da se je treba celo življenje izobraževati, slediti novostim na strokovnem področju kot tudi v družbi sploh. Slediti je treba pedagoškim in didaktičnim trendom ter pridobivati tudi nove spretnosti in veščine. Večkrat so izpostavili pomen splošne razgledanosti.

Tako U9: 21–24: »... Zmoti me razmišljanje, da se s pridobljeno izobrazbo konča učenje. Moramo se vseživljenjsko izobraževati in postajati čedalje bolj kompetentni in ob tem se spreminjamo. Moraš imeti lastno vizijo in vizijo okolja, pa še odprtost do novih informacij, da si pripravljen sprejeti lastne primanjkljaje, in ti to omogoči, da si še boljši.«

Interpretacija

V naši raziskavi smo želeli dobiti poglobljen uvid v osebnostne vrline in poslanstvo glasbenih pedagogov. Do zdaj je bil poudarek predvsem na preučevanju poklicnih kompetenc glasbenih pedagogov, mi pa smo želeli osvetliti jedrne značilnosti, ki so potrebne za uspešno opravljanje glasbenopedagoškega poklica. V ta namen smo oblikovali kvalitativno pilotsko študijo. Povod raziskave je bila obletnica Brede Oblak, ki

sama izkazuje osebnostne vrline in poslanstvo v svojem poklicu, kar je prepoznavno na eni strani v njenem strokovnem delu, po drugi strani pa tudi v medčloveških odnosih, ki jih je v dolgih letih svojega poklica zgradila s svojimi učenci na različnih nivojih vzgojno-izobraževalnega delovanja. Pridobljene odgovore smo grupirali v sedem večjih tematskih sklopov.

Najbolj izrazit tematski sklop se je navezoval na pomen prepletenosti vseh temeljnih osebnostnih vrlin za uspešno opravljanje glasbenopedagoškega poklica. Ne glede na to, da so si bili intervjuvanci enotni, da sta najpomembnejši temeljni vrline človečnost in modrost, so v svojih odgovorih na številnih mestih opozarjali, da so prav vse temeljne vrline pomembne, da se med seboj prepletajo in da jih je težko rangirati po pomembnosti. Tudi Gradiškova (2014) je v svoji raziskavi ugotovila, da so pri osnovnošolskih in srednješolskih učiteljih prisotne prav vse temeljne vrline, razen transcendence, pri čemer je prav tako izstopala človečnost. V njeni raziskavi so se kot najbolj izražene pokazale vrline poštenost, pristnost, radovednost, prijaznost, vztrajnost in ljubezen. Za razliko od učiteljev v raziskavi Gradiškove pa so glasbeni pedagogi pomembno vlogo pripisovali tudi temeljni vrline transcendentnost, saj menijo, da na tem nivoju glasbeni pedagog doseže, da svojim učencem prikaže celotno razsežnost glasbe, svet lepote in harmonije, v katerega se lahko vračamo celotno življenje.

Drugi tematski sklop se je navezoval na osebnostne vrline kot temelj poklicnih kompetenc. Intervjuvanci so se strinjali, da se brez osebnostnih vrlin glasbenopedagoškega poklica ne da opravljati uspešno, da pravzaprav dajejo življenje in smisel poklicnim kompetencam. Pravijo tudi, da je idealno, da se kompetence in vrline medsebojno prepletajo ter so v harmoniji. Tudi Korthagen (2009) je opozoril, da poklic učitelja ne predstavlja le vsote poklicnih kompetenc, temveč ga opredeljujejo predvsem njegove jedrne osebnostne značilnosti, ki se nanašajo na učiteljeva globlja osebna prepričanja, na njegovo močno čustveno angažiranost in notranjo motivacijo za opravljanje svojega poklica, zajemajo pa tudi etično zavezanost in ne nazadnje temeljijo na prepoznavanju poslanstva v svojem poklicu.

Tretji tematski sklop je vseboval odgovore v povezavi z veliko odgovornostjo in zahtevnostjo opravljanja glasbenopedagoškega poklica v sodobnem času. Intervjuvanci so na več mestih poudarjali, da je glasbenopedagoški poklic v sodobnem času bolj zahteven, kot je bil včasih. Kljub temu da je na razpolago precej več tehnoloških pripomočkov kot včasih in dostop do medijev poenostavljen, ravno to pred pedagoga postavlja izziv, kako učenca znotraj poplave kakovostno raznolikih glasbenih dražljajev opremiti s kriteriji za presojanja lepote, pristnosti in doživljajske globine v glasbi. Glasbeni pedagogi poudarjajo, da je treba v sodobnem času učence tudi precej bolj motivirati, saj so nasičeni z informacijami, zato je pravi pristop pri podajanju glasbenih vsebin izjemnega pomena. Zaradi navedenega vidijo v svojem poklicu veliko odgovornost, saj se zavedajo, da gradijo ne samo temelje glasbenega znanja, temveč da lahko preko glasbe gradijo temelje celotne učenčeve osebnosti.

V četrti tematski sklop so se združevali odgovori v zvezi z dojemanjem poklicnega poslanstva kot nadarjenosti, ki se z ustreznimi spodbudami iz okolja razvije v talent. Intervjuvanci so mnenja, da je občutek poslanstva pri glasbenih pedagogih v največji meri naravna danost, ki pa ga je treba oblikovati, graditi in negovati. Pri tem odigrajo pomembno vlogo predvsem zgledi strokovno in osebnostno navdihujočih pedagogov (modelno učenje) ter pozitivne izkušnje iz pedagoške prakse. Osebnostne lastnosti učitelja naj bi bile precej pomembnejši napovedovalec učinkovitosti učnega procesa kot njegove kognitivne lastnosti, ne glede na stopnjo šolanja (Tickle, 1999).

Ravno pomen osebnega zgleda se je oblikoval tudi v poseben peti tematski sklop, saj se je ta tema vpletala pri odgovorih na številna zastavljena vprašanja. Osebnostni zgled je bil tako poudarjen pri poslanstvu kot tudi pri osebnostnih vrlinah. Glasbeni pedagog predstavlja osebni zgled v smislu svojih osebnostnih lastnosti in vrlin, po drugi strani pa tudi s svojimi pridobljenimi kompetencami.

Šesti tematski sklop se je navezoval na kakovostne medosebne odnose učitelj - učenec. V okviru številnih odgovorov je bilo zaznati, da je temeljni gradnik uspešnega učnega procesa dober odnos med učencem in učiteljem. Peklajeva in Pečjakova (2015) v svoji knjigi *Psihosocialni odnosi v šoli* navajata dve obsežni metaanalitični raziskavi (Roorda, Koomen, Spilt in Oort, 2011; White, 2007, v Peklaj, Pečjak 2015), ki na podlagi pregleda številnih študij povzemata, da je kakovost odnosov učitelj - učenec pomembno pozitivno povezana tako s kognitivnimi kot z nekognitivnimi procesi pri učencu in da je odnosni vidik najpomembnejši napovednik pozitivnih učnih izidov.

Kot zadnji tematski sklop je bilo izpostavljeno vseživljenjsko učenje. Odgovori intervjuvancev so tako pri osebnostnih vrlinah kot pri poslanstvu poudarjali, kako pomembno je vseživljenjsko učenje; pri tem so na eni strani govorili o spremljanju novosti na svojem strokovnem področju in odprtosti do novih informacij na raznolikih področjih, po drugi strani pa o pomenu osebnostne rasti, samorefleksije in dela na sebi. Tako lahko vidimo, da sta se tudi tu najbolj prepletali vrlini modrost na eni strani kot bolj levohemisferične lastnosti in človečnost na drugi strani kot bolj desnohemisferične lastnosti.

Zaključki

Naša raziskava predstavlja začetni korak v smeri raziskovanja osebnostnih vrlin in poslanstva pri glasbenih pedagogih. Dosedanje raziskave na tem področju so se namreč osredotočale predvsem na poklicne kompetence, ki pa ne zajamejo celote vseh vidikov odnosa učenec - učitelj, temveč ostanejo zgolj na površinski ravni. V skladu s paradigmo pozitivne psihologije smo želeli osvetliti jedrne značilnosti glasbenopedagoške osebnosti kot temelja uspešnega glasbenopedagoškega procesa. Kljub temu da na podlagi dobljenih odgovorov v naši raziskavi ugotovitev ne moremo posploševati, so nam le-ti ponudili bogat vpogled v preučevano tematiko. V prihodnosti bi bilo izvedeno kvalitativno raziskavo dobro dopolniti z ustrežno kvantitativno raziskavo in podrobneje preučiti odnos med kompetencami, vrlinami in poslanstvom.

Literatura

Biggerstaff, D., Thompson, R. A. (2008). Interpretative Phenomenological Analysis (IPA): A Qualitative Methodology of Choice in Healthcare Research. *Qualitative Research in Psychology*, 5, 173–183.

Buschor C., Proyer R. T., Ruch W. (2013). Self- and peer-rated character strengths: how do they relate to satisfaction with life and orientations to happiness? *Journal of Positive Psychology* 8, 116–127.

Bunderson, J., Thompson, J. (2009). The call of the wild: Zookeepers, callings, and the double-edged sword of deeply meaningful work. *Administrative Science Quarterly*, 54, 32–57.

Cardador, M. T., Caza, B. B. (2012). Relational and Identity Perspectives on Healthy Versus Unhealthy Pursuit of Callings. *Journal of Career Assessment*, 20 (3), 338–353.

Davidson, J. C., Caddell, D. P. (1994). Religion and the meaning of work. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 33, 135–147.

Dik, B. J., Duffy, R. D. (2009). Calling and vocation at work: Definitions and prospects for research and practice. *The Counseling Psychologist*, 37, 424–450.

Dobrow, S. R., Tosti-Kharas, J. (2012). Listen to your heart? Calling and receptivity to career advice. *Journal of Career Assessment*, 20, 264–280.

Duffy, R. D., Autin, K. L., Allan, B. A., Douglass, R. P. (2015). Assessing work as a calling: An evaluation of instruments and practice recommendations. *Journal of Career Assessment*, 23 (3), 351–366.

Duffy, R. D., Bott, E. M., Allan, B. A., Torrey, C. L., Dik, B. J. (2012). Perceiving a calling, living a calling, and job satisfaction: Testing a moderated, multiple mediator model. *Journal of Counseling Psychology*, 59, 50–59.

Duffy, R. D., Dik, B. J. (2013). Research on calling: What have we learned and where are we going? *Journal of Vocational Behavior*, 83, 428–436.

Duffy, R. D., Sedlacek, W. E. (2007). The presence of and search for a calling: Connections to career development. *Journal of Vocational Behavior*, 70, 590–601.

Elangovan, A. R., Pinder, C. C., McLean, M. (2010). Callings and organizational behavior. *Journal of Vocational Behavior*, 76 (3), 428–440.

Gradišek, P. (2014). *Vrline učiteljev, vodenje razreda in zadovoljstvo pri pouku: perspektiva učiteljev in učencev (doktorska disertacija)*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za psihologijo.

Hamachek, D. E. (1999). *Psychology in teaching, learning and growth*. Boston: Allyn and Bacon.

Hardy, L. (1990). *The fabric of this world: Inquiries into calling, career choice, and the design of human work*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.

- Harzer C., Ruch W. (2012). When the job is a calling: the role of applying one's signature strengths at work. *Journal of Positive Psychology*, 7, 362–371.
- Harzer C., Ruch W. (2013). The application of signature character strengths and positive experiences at work. *Journal of Happiness Studies*, 14, 965-983.
- Korthagen, F. A. J. (2009). Praksa, teorija in osebnost v vseživljenjskem procesu. *Vzgoja in izobraževanje*, 40 (4), 4–14.
- Korthagen, F. A. J., Vasalos, A. (2009). »Kakovost od znotraj« kot ključ profesionalnega razvoja. *Vzgoja in izobraževanje*, 40 (4), 15–21.
- Linley, A. (2008). *Average to A+: Realising strengths in yourself and others*. Coventry, UK: CAPP Press.
- Linley, P. A., Nielsen, K. M., Wood, A. M., Gillett, R., Biswas-Diener, R. (2010). Using signature strengths in pursuit of goals: Effects on goal progress, need satisfaction, and well-being, and implications for coaching psychologists. *International Coaching Psychology Review*, 5, 6–15.
- May, T. (1997). *Social Research – Issues, Methods & Process*. Buckingham: Open University Press.
- Park, N., Peterson, C., Seligman, M. E. P. (2004). Strengths of character and well-being. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 23, 603–619.
- Pekljaj, C., Pečjak, S. (2015). *Psihosocialni odnosi v šoli*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Peterson, C., Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. New York: Oxford University Press and Washington, DC: American Psychological Association.
- Pistrang, N., Baker, C. (2012). Varieties of Qualitative Research: A pragmatic Approach to Selecting Methods. V H. Cooper, P. M. Camic, D. L. Long, A. T. Panter, D. Rindskopf in K. J. Sher (ur.), *APA handbook of research methods in psychology* (str. 5-18). American Psychological Association.
- Ruch W., Proyer R. T., Harzer C., Park N., Peterson C., Seligman M. E. P. (2010). Values in Action Inventory of Strengths (VIA-IS): Adaptation and validation of the German version and the development of a peer-rating form. *Journal of Individual Differences*, 31, 138–149.
- Serow, R. C. (1994). Called to teach: A study of highly motivated preservice teachers. *Journal of Research and Development in Education*, 27, 65–72.
- Smith, A. J., Jarman, M., Osborn, M. (1999). Doing Interpretative Phenomenological Analysis. V M. Murray, in K. Chamberlain (ur.), *Qualitative Health Psychology* (str. 219-239). Sage.
- Smith, A. J., Osborn, M. (2007). Interpretative Phenomenological Analysis, 53-80. Pridobljeno 3. 3. 2016, s http://med-fom-familymed.research.sites.olt.ubc.ca/files/2012/03/IPA_Smith_Osborne21632.pdf

Steger, M. F., Pickering, N. K., Shin, J. Y., Dik, B. J. (2010). Calling in Work Secular or Sacred? *Journal of Career Assessment*, 18 (1), 82–96.

Tickle, L. (1999). Teacher self-appraisal and appraisal of self. V R. P. Lipka & T. M. Brinthaupt (ur.), *The role of self in teacher development* (str. 121–141). Albany, NY: State University of New York Press.

Weber, M., Ruch, W. (2012). The role of a good character in 12-year-old school children: Do 746 character strengths matter in the classroom? *Child Indicated Research*, 5, 317–334.

Wrzesniewski, A., McCauley, C. R., Rozin, P., Schwartz, B. (1997). Jobs, careers, and callings: People's relations to their work. *Journal of Research in Personality*, 31, 21–33.

Summary

Korthagen (2009) highlighted core qualities (personality virtues and experiencing a profession as a calling) as a key building block of teacher professionalism. He stressed that the profession of the teacher not only represents the sum of professional competences, but is defined primarily by his core personality characteristics, which refer to the teacher's deeper personal beliefs, his strong emotional commitment and inner motivation for pursuing his profession, perceiving his profession as a calling, but also encompassing ethical commitment. Personal virtues can be defined as positive attributes with a high moral value that appear in the individual as existing qualities that arise naturally, give rise to a sense of authenticity, are intrinsically motivating and invigorating for us, and with these characteristics they increase the possibility of positive outcomes in different areas of the individual of life (Linley, 2008; Peterson and Seligman, 2004). Peterson and Seligman (2004) formulated the classification of 24 virtues, which fall under six basic virtues: wisdom, humanity, courage, justice, moderation and transcendence. The professional calling can be defined as work that has a great sense for the individual, which is in the basis of an associative nature and often emerges as a result of internal or external calls (Dik and Duffy, 2009; Duffy and Dik, 2013). Gradišek (2014) found that on the population of four hundred and eight primary and secondary school teachers in Slovenia, the professional calling in teachers was positively linked to all six personal virtues. It also turned out that students were more satisfied with teachers who perceive their profession as a calling.

The aim of this paper was to shed light on the core characteristics of musical pedagogue-character virtues and perceiving their profession as a calling. The qualitative research method was used. Thirteen subjects (9 women and 4 men), from 23 to 80 years old, who teach at various levels of educational vertical, participated in the study. According to the principles of phenomenological methodology, we analyzed the semi-structured interviews. When asking questions, we have derived from the classification system proposed by Peterson and Seligman (2004), which provides six key character virtues (humanity, wisdom, justice, courage, moderation and transcendence). The average time of interviewing was about 30 to 40 minutes. At the end of the qualitative analyse we designed common themes.

The results show that the most important character virtues for music pedagogues are humanity and wisdom. At the same time, they point out that all virtues are important and interconnected. Music teachers in their profession experience a great sense of calling because they feel that they can influence the development of a healthy whole personality and have the opportunity to lay the foundations of the “island of beauty and harmony” into which an individual can return to his whole life. Answers from interviewees show that music pedagogues are convinced that professional calling is an inborn capacity, in some way a giftedness for pursuing a profession, which can be developed into a talent and even awakened with appropriate environmental incentives. Teachers are aware of the contemporary pedagogical challenges that are recognized primarily in technological and media floods, where quality provision in the educational process is even more important. Character virtues represent the basis for the development of professional competences, which give them the inspiration and design of life.